

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (Orvosi nagygyűlés; korunk főbb kívánata; hangászegyesület; gazdasági egyesület; veszprémmegyei kisgyűlés jegyző-könyvi kivonata; Abauj, Turóc, Liptó, Arad megyék közgyűlési határozati, 's Csongrád, Mosony és Sárosmegye a' vegyes házassági ügyben; püspök-ladányi 's t. palkonyai hírek, Szodorai Károly jótétele a' szilágyságban; 's a. t.) Anglia (az új keleti szövetség aláírását a' Globe tagadja; Londonban is rossz igazságszolgáltatás; Douglas kitüntetése 's a' t.) Franciaország (Guizot nyilatkozata Paris megerősítettése ügyében; zajos jelenet a' pairkamrában; részletek a' marseillei zavargásról; az irodalmi tulajdon 30évre biztosítottak látszik; 's a. t.) Külföldi elegyhír. Dunavizállás. —

Magyarország és Erdély.

(Orvosi nagygyűlés.) F. é. május 29. 30. és 31-én a' magyar királyi Egyetem orvosi kara Pesten gyűléseket fog tartani, melyekre az orvosi kar minden tagjai, Magyarország minden orvosai és természet- vizsgálói szívesen meghívotnak. Bene Ferencz. s. k.

(**Korunk főbb kívánata.**) Széchenyi I. gr. azt mondja, hogy, az embernek lelki tehetségét fogva tartani a' kegyetlenség legszivtelenebbike; mert a' testet egyarányul olly rövid életlen keresztül börtönbe zárni, vagy azt egy fejjel rövidíteni meg, bármily szivrepesztő 's kínos legyen is, mégis semmi azon irgalmatlansághoz képest, mellyel ember embertársának halhatatlan részét csorbítani kíváná. Illy tettért az egykori Biró előtt soha nem lehetne megfelelni. 'S tökéletes igaza van. T. illik kétségtelenül mindenkinek célja abban öszpontosul, hogy szellemi 's anyagilag boldogok legyünk, 's hogy mindenki a' legegyszerűbb 's igy a' józanabb utat szokta választani célja érésére, de utaink többnyire tekervényvel, tömkeleggel szoktak párosulva lenni, 's igy nem ujság, ha a' legjózanabb 's műveltebb ember is, gyarlóságánál fogva valamely tömkeleg szövevényeibe jut; de azért ne essünk kétségbe 's esüggedés nélkül küzdjünk meg szaporuló akadályaink daczaival 's igy megtörve a' zsiszbasztó bilincseket visszatérhetünk ismét a' boldogságra vezető ösvényre. A' társas élet előbbkelő eleme a' józan ész és szellemi jólét, 's egyedül ez által emelkedhetünk a' föld minden teremtvényei fölébe; hogy pedig társas körünkben boldogok lehessünk, mindenk fölélt szükséges lelkünk kiképezése, mi egyedül képes anyagi jólétünket a' szellemivel testvértve sulyegyenben tartani; mert anyagi jólét szellemi nélkül koránsem boldogság. Honunk minden vidékre elhatott a' népnevelés ügye 's ez úgy hisszük „korunk legfőbb kívánata.“ Adja Isten, hogy a' nemzet hű keblében egyetemi viszhangra találjon, 's az ügy nemcsak részvéte ohajtása 's pusztá pártoltatása, hanem létre varázsoltatása is minél előbb sikerüljön! Igaz, minden kezdet nehéz, de szilárd akarat mindent véghez vihet, ebbeli fáradozásunk az egész nemzet méltánylandja 's tetteinket késő ivadékok is áldva dicsőítendik. Mennyire orvoslandók oktató- intézetünk, ha átszemléljük leginkább falusi iskoláink viszonyait, fájdalom! a' legnagyobb részvételesség 's elhanyagoltatásra bukkanunk; az erkölcsi 's elemi tudományok parlagban, a' nevelés egy nevetlen, 's néha jellemtelen kántor elvein v. inkább elvetlenségén nyenyed, ki nemcsak tanításra, de tanulásra is elégtelen, ennek személyiben tiszteljük ollykor a' falu jegyzőjét, 's a' barangkötél rángatóját; valóban szánakozásra méltó dolog, 's nem ütközhetünk meg serénytelenségén, mert 60 vltó forint, sőt néha kevesebb évbérért, annyi urnak szolgálni nem kis feladat! 's igy nem is csuda, hogy ez elhanyagolva kötelesegeit, elkeseredett agyából a' szellemi jólét, 's előmenetel kiküszöböltetve, Bacchus oltárán keresi élte sanyarjai némi feledését. A' szegény jobbágy község sorsán alig könnyíthet, 's igy növendéksége nem okulhat, mert mind anyagi, mind szellemi tekintetben 's több águ adóttul nyomtatva tanítókat nem tarthat, 's kénytelen néhány forint évdíjért valami szerencsétlen elvetemültet befogadni; hanem nektek volna szükség föleszmélnetek, kiket a' viszonyok jobbágyaság urai 's jöltevőjé rendelték, ti segíthettek sorsán! Ne tekintsétek elveszett vagyon- vagy áldozatképen azt, mit a' haza javára, fényre 's művelésre szenteltek, mert e' töke gazdagon kamatozand még késő unokáitoknak is; fényes vigalmok 's lakomáitok néhány percznyi élvezete ezeket zsarol ki erszényeitekből, mikre örömet adóztok; 's a' pazar-fényezés fölösleg kejei nem áldozat é? nem a' legterhesb adó é rajtatok? Fájdalom! az. A' generositas, rang, uraság, 's mód- kitüntetés évenként ezreke kerül soknál, mert 5 helyett 25öt, vagy 50et kilödni számos uracsinknál napirend; de néhány forintnyi adakozás az emberiség javára vagy bármi jótékony célra honunkban ugyszólván — nem sok jobb 's nemesb keblet kivéve — ritkaságok közzé sorozható. — Hát ti, kiknek anyagi és szellemi létetek pénzes ládáitok tartalma körén tul nem hat, lebilincselte pénzt szomjazó lelketek kivetkezve a' nemzetiség, 's jótékonyaság mezéből rakásra vert uszerás kincseitek halmain öröködik, — mi sikere halmozott kincseiteknek, hisz hasznát timagatokkal sem éreztetitek, pedig tán könnyelmű utódaikotok tékozlása csak hamar tönkre teheti azokat! de a' mit az emberiség javára, társaság hasznára, fényre 's művelésre fordítottok, azt nemcsak egy nemzet, de az egek is méltányolni fogják. Kincseitek kamatai, ugy pazar-fényező uracsink felesleg kiadási mennyire segíthetnek elő korunk főbb kívánatait! Honunk bármelyik felekezete népiskoláinak jelen állását komolyan áttekintve minden haza- 's emberbarát meggyőződik arról, hogy népiskoláinkban az oktatásmód 's tanítási rendszer változtatást kíván. Mostani tanítóink (néhányat kivéve) közönségesen a' szükséges ismeretek hiányában szenvednek, pedig nincs veszélyesb kór, mint kinek lelki tehetsége fogva tartatik, annak, gyógyszerül csak a' célszerű lelki kiképezetés szolgálhat. Fájdalommal kénytelenítettünk említeni leginkább szegény oláh köznépet, melly a' butaság 's lelki bénaság örvényében sulylik, 's közte többnyire azon egyedeket is, kiknek lelki tanítói czim hivatásuk, épen azon lelki csorbaság, szellemi 's anyagi tekintetüket épen azon árnyék homálya bélyegzi, mi a' köznépet több század óta sorvasztja, 's az illyekről méltán elmondhatjuk: „hogy egyedül tiszteletes szakalok jellemzi hivataljokat. Daszkaljaik (tanítóik) az oláh olvasás, irás és vallási tudomány szük körén kívül majd semmit sem

tudnak, 's illy kezek közt serdül fel hazánkban sok ezer ifju, az ifjut a' kor megérleli, 's mi embernek tartjuk, mert Isten képe teremtett; embertelen gonoszsággért, erkölcstelenségért, esinyért, 's indulatért fájdalom! botozzuk, pedig az is, mint mi, Isten képe teremtett. Vagyonos hazafiak! közönyös hidegséggel szemlélhetitek é tovább kéjlakaitok magasból a' szenvedő emberiség ügyét; száz ezrekek nyomorral telt létök sziveitek keménységét nem rendítheti é meg! nem, nem, ezt nem tehetik magyar fajivadéki, nem Árpád igaz unokái ez emberedési században; el is jött már az idő, valahára, hogy jelenszakunk durva szellemét szelidítsük, és örömnapot varázsoljunk a' gyászok helyett hazánk vidékire. — Hogy korunk főbb kívánata (célszerű nevelés) minél előbb létesüljön, csekély eszmék szerint először is praeparandiák szükségesek, hol a' tanítók hivatásukhoz képest paedagogia, módszertan (methodologia) tudásán kívül, népszerűleg kidolgozott tudományos könyvekből nevezetesen: természettan 's mezői gazdaság sokszere ágaiában, leginkább agronomiában, földünk geogr. 's mathem. leírása, helyesírás, számvetés, 's a' t. de leggyökeresebben az erkölcs tan legszükségeseb tudományában kiképeztetnénk, 's csak szigorú próbatét után alkalmaztatnánk népiskoláinkban. 2) A' népiskolák elrendezése, jókarban tartása, kormánya, az e' végre rendelt tagokat illetné, a' helybeli földes ur szinte a' választottság egyik tagja lehetne, de a' helybeli lelkész 's előjáróság, mint felügyelő ugyan, de ne mint kormányzó vagy rendező tekintetnek. A' tanítók ne a' helybeli előjáróság önkényétől, hanem az illető hatóságtól függnek. 3) Az iskolába szorgalmasan járn minden gyermek egyenlőn tartoznak 's e' végre a' szüléket kötelezni kellene; különbség tételnek az olly gyermekek közt, kiket nyáron mezői munkával foglalkodó szülei használhatnak, 's az illyenek időszakonként részesülhetnének az iskolai tanításban; továbbá igen célszerű volna évenként a' kitűnő szorgalmu 's erkölcsü gyermekeket megjutalmazni, mi által a' gyermek ösztönt kedvet nyerne, a' szülék is szorgalmas iskolai járásra inkább buzdítanák gyermekeiket. Hogy az iskolába járás (mi legfőbb feladat) örömebbé történjék, azon egyszerű törvényynel leginkább lehetne tán célt érni, ha t. i. „Azon egyedek kik az iskolában előadott tudományok próbatételéről rendes bizonyítványokat mutatni nem tudnának, nemcsak bármiféle mesterség-üzéstől, hanem házasságkötéstől is eltiltatnának, végre a' kiképezett rendes tanítók más hivatalviselésre ne szoríttatnának, mert tanító, notarius, kántor, harangozó anyyi, mint ex omnibus aliquid, ex toto nihil; elég kisebb falvakban is, ha notariust 's kántort láthatunk egy személyben. Hiszzük, hogy hazánkban sok olly egyed van, kik a' népnevelés hasznát igen is átlátják 's létesülését is ohajtják; de ha tette jön a' dolog, csak azzal állnak elő: hogy nincs erő, van é költség, hol a' költség, 's minap B. . . ur is P. . . yban népnevelésről levén a' szó, az ügyet pium desideriumok tárába sorozta; nincs pénz urak ugymond, nincs pénz! 's alig mondá ezt ki, midőn a' pohárvizel megjelent marquernek generose egy ezüst tizest dobott; látja édes B. . . ur hogy van pénz, 's higye hogy való egy derék hazánkfiának nyilatkozata, mit a' Társalkodó minapi száma nyilvánít: „Pénz van, csak erős akarat legyen.“ Honunk egyre másra 12millió főt számlál, adózó népünk vagyona mineműségéhez fejenként számítsunk 2—3—4 krt., a' nemesség mint adómentes az említett mennyiséget 5szörözheti, tehetősbink tiszerezhetik, a' számos nagyaink, 's hatóságinktól remélhető segedelmet ha ide sorozzuk 's ha B. . . ur is számos követőivel együtt évenként az örök semmisségbe dobni szokott tizeit ide iktatná, meglátná, hogy évenként millióit teremthetnének, 's milliók milliókat boldogítana. De ideje is már ébrednünk, százados nyomor és sötétségben sulyodásunk után az emberiség ügye győzni fog, ki fog 's ki kell vetköznie a' pulyaság 's butaság zsiszbasztó bilincseiből, ezt kívánja korunk, — ezt a' nemzetiség nemtője. Hazánkban a' béke pálmakoszorúit is szükség kivíni a' vitéletéhez, nem csupa fegyver erő, és harc, mint hajdan, hanem tudományosság, mű- ipar 's kölcsönös szeretet jeleivel, 's ekkor le fog sziveinkről gürdülni minden átok, 's földünk minden nemzete látni fogja hogy: *él Magyar, áll Buda még.* Képesy József. —

(Hangászegyesület) A' pestbudai hangászegyesületnek m. gróf Festetics Leo ur elnöksége alatti közgyűlésében aprilis 4-én elhatározatott, hogy az egyesületnek újabb és a' nyugpénzintézetnek szabályai minél előbb nyomtatás alá bocsáttassanak, valamint is a' közelebbi nagygyűlés f. e. majus 9-én tartatni rendeltetett. Közli Mátray Gábor egyesületi titoknak.

(Abauji gyűlés tárgyai. Kassai hírek) Abaujól mart. fogytán. Kassán m. h. 22. 's köv. napján tartatott évnegyedes közgyűléskor előfordult nevezeteseb tárgyak köv. I.) A' megye másodalispánja a' járásbeli főbírákkal és megyei rendes mérnökkel, tartott értekezés következtében, a' f. e. tavaszi utcsinálás iránt hivatalos jelentését 's véleményét beadván, a' megye Rendei a' kereskedési 's közönséges utak építtetésére 's jókarban tartására főbb figyelmeket fordítván, a' tudósító másodalispánnak ez uttal helybenhagyott véleményéhez képest a' kereskedési és közönséges utaknak a' jövő tavaszszali készítése, minden körülménynek, valamint a' készitendő utak helyéhez a' kö és kavics távol vagy közlebb léte tekintetbe vételével a' járasok közt erejükhez mérskéve felosztatott. II.) Kassa városa, ámbár a' megye által már több ízben hivatalosan a' határán keresztül menő 's rossz karban levő utak megigazítására felszólíttatott, nem tekintvén arra, hogy a' törvény világos rendelkezése szerint a' közönséges utakat, melyektől vámot szed, jó állapotban köteles fentartani, azokon semmi javításokat nem tétete, 's ennelfogvást a' pesti útvonalon, ugy Kassa-Ujfalú, Temes és Torna

felé vezető kereskedési utak köztudomás szerint majd járhatatlanok, miután a kereskedés előmozdítására, melyre az ország jelenleg oly nagy 'sméltó' figyelmét fordítja, mulhatlanul szükséges minden közönséges és kereskedési utnak folyvást jó karban tartatása, Kassa tanácsa a városi határban levő közönséges utak megigazítására 's jó állapotba helyzetetésére 's így törvényes kötelessége teljesítésére még egyszer 's utóljára azon hozzáttétellel szólítottani rendeltetett, hogy annak elmulasztása esetében ezen 's megye a törvény világos rendelkezéséhez kepest intézkedni fog. III.) Az e' gyűlés folytában kiküldött biztosság a Kassán megletelepült zsidóság panaszára, hogy t. i. a városi tanács az 1840ki 29ik törvényezikk ellenére zsidóknak a város keblében megletelepülést 's lakást engedni nem akar, hivatalos jelentését beadta. Fájdalommal vettek a RR. 's egyszersemind megütözköztek, midőn a küldöttség hiv. jelentéséből Kassa városa kapitányi hivatalának a küldöttség előtt szóval tett azon nyilatkozatát megértették, hogy Kassa város tanácsa régi szokásnál fogva nem látván magat kötelezettnek a zsidóknak a város keblében letelepülést 's lakást engedni, a folyamodókat a küldöttség előtt felmutatott azon több rendbeli határozati által, hogy az 1840ki 29. t. cikk Kassa városára nem alkalmazható, kérelmüktől elmozdította, az engedelm nélkül letelepülteket pedig a kapit. hivatal által kiparancsoltatni rendelte; minek következtül ez a kitiltást megette. Mivel azonban az 1840ki 29. t. cikk világosan rendeli, hogy az országban 's kapcsolt részeiben született zsidók ugyanazon törvénybeli feltételek mellett az egész országban 's kapcsolt részeiben akárhol szabadon lakhatnak 's egyedül az 179° ki 38. t. cikkben említett bányavárosok 's azon helyek, melyekből a bányák és bányászati intézetek tekintetéből törvényes régi szokás mellett jelenleg is kizárattak, vétettek-ki, Kassa pedig a bányavárosok sorába, mivel erről az 1514ki 33. t. cikk 5dik szakaszában, hol a bányavárosok megnevezetnek, semmi említés nincs, nem tartoznak 's keblében semmi bányászintézet köztudomásra jelenleg nincs, minden törvényes alap nélkül a világos törvény ellen magának tulajdonított azon kivételi jogot, hogy keblében zsidók ne lakhassanak 's meg ne települhessenek, a megye Rdei annál kevésbé ismerik meg, mennyiben ugyanazon törvény 6dik szakasza szerint minden e' törvényvel ellenkező törvény, szokás, rendelet vagy határozat eltöröltetvén, ha ilyenek Kassa keblében léteztek volna is, most már e' törvény által végkép megszüntettek, továbbá annak okát: miért tagadja meg a panaszkodó zsidóktól a törvény-engedte lakást 's megletelepülést, teljességgel nem adja, hanem határozatit egyedül azon pusztá kifejezésen, hogy t. i. az 1840ki 29. t. cikk a városra nem alkalmazható, alapítja, melyekből világos levén, hogy a kassai tanács a helyett, hogy mint törvényhatóság törvényszerű intézkedési által mindenkit törvényiránti engedelmisségre buzdítana, a hatósága alatt levőket pedig, kik netalán a törvényt álhágnak, annak megtartására kötelezne, önmaga azok ellen cselekedvén 's az említett, törvénybe ütköző végzések hozatalával a törvény világos rendelkezését megsértve, sőt annak nyilván ellenszegülve azzal a közönségre nézve is vszélyes példát mutat, mellyen a megye Rdei annál méltóbban megütözköztek, hogy jöllehet a legközelebbi közgyűlésből irt hivatalos levelekben a zsidók által e' tárgyban benyújtott panaszok mibenléte iránt magukat körülmenyiesen tudósíttatni kívánták, mindazáltal a városi tanács azt egészen mellőzvé, a megye Rdeinek kitérő választ adott. Mire nézve, a Rdek a folyamodók igazságos panaszát mellett felszólalva a fentebb okokat alázatos felírásba foglalattatni 's valamennyi íromány felküldésével a felségét hódoló tisztelettel megkérni határozattak, miszerint ő fels. Kassa város tanácsát az 179° ki 12. t. cikk értelmében a felhozott 1840dik 29. t. cikk megtartására szoroson kötelezni méltóztassék. IV. Hogy az igazság-kiszolgáltatás a perek törvénytelen halogatási által ne hátráltassék, több rendű czélszerű határozat tétetett, mellyek bármely pontját általhágó ügyvéd annyiszor mennyiszor 24 pengő forintban büntettetni fog 's e' bíróság azon perbeli bíró által, melly előtt a határozást megszegette, tiszti ügyész felpörössége mellett, szóbeli per útján valóságos foglallással is rajta megvétenni 's e' bíróság a bírót, egyharmada pedig a megyei pénztárt illetendi, 's ez üdvös határozás 150. példányban könyomatni rendeltetett. Jövő évnegyedes közgyűlésünk május 10kén leend, a törvénykezési folyam 's lenyitő t. szék kezdete jun. 7kén, a polgári perek pedig azon hó 14kén. Mart. 7kén a társalkodási egyesület közülésében az évi számadások megvizsgálatván többek közt határozattá lön, hogy a felsége közelgő születésnapján az itteni kisdedovó intézet részire a nap méltóságának megfelelő tánczvizgalmot adassék, mellyet a társaság úgy rendez el, hogy a nevezett intézetnek legkisebb kiadási sem lesznek, melly végből a tánczteremet, kivilágítást 's hangszkartzat maga költségin szerzend meg, az egész jövedelmet pedig alaptökéül az említett intézetnek átengedi. 8kán a városi tánczteremben, mellyet a kebelbeli társalkodási egyesület e' végre ingyen átengedni sziveskedett, több műkedvelő és a helyben fekvő Koudelka nevű 40dik számú gyalog ezred hangászkará által, a Benczúr nevű 34dik számú magyar gyalog ezred helybeli nevelő intézete javára nagy hang- és műverseny két szakban adatott, mellyen hallgatóság igen szép számmal jelent meg, bátor a hirdetények egyedül magyar nyelven adattak ki, 's csak az előadott zenedarabok sora is németül, mellyből itélve többször ismételt régi állításunkat ujlággal megerősítettü örömmel láttuk, t. i. hogy a kassai közönség magyarul beszél, olvas és nyelvünket érti, 's e' szerint a Jelenkor f. e. 49dik számában Danilovics urnak előhozottégszen ellenkező állítása magától öszszerogyik; 's teljességgel nem láthatjuk át: miért ne adhatná-ki a kassai jóték. négyesület is hirdetényeit magyarul? A' hirdetényeket helybeli könyvnyomató 's lelkes emberbarát Werfer Károly ingyen nyomatta. 13kán 36. napig tartott ideglázban meghalt Forgács Agoston gr. élete 31dik évében, egy valóban magyar lelki 's érzésű férfi, kinek elhunytát minden, ki ösmérte, családján és tisztelőin kívül, hasonlólag szívből sajnálja. Tétemei megyei Regete - Ruszka helységben takarítottak el. Béke a korán hamvadó derék ifjú gróf porainak! — Az ujonczállítás nálunk is már vége felé jár, csak a zsidók vannak hátra. Egy hét óta állandóul kellemes szép napjaink vannak, a nagy hó lassan elolvadt 's jöllehet Hernád, és Tárca 21—25keig nagyon áradoztak, semmi nevezetesb kárt még sem tettek, kivéve hogy Kassán a külvárosokban néhány gyöngye anyagu ház roskadó állapotra jutott, Tárca a mentiben pedig néhány hidat szaggatott szét; vidékünkön a juh igen döglök. K. L.

(Liptómezei közgyűlés.) Tavaszelő 29étől tavasz hó 3aig tartott Liptó Sz. Miklóson azon évnegyedi közgyűlés, mellyet a liptai Rdek oly figyelemmel vártak. A' másod napon történt indítvány folytában két tárgy vétetett tanácskozás alá e' rosenyében régóta megállapított soron kívül, t. i. a' rosenbergi sebész-választás, és a' vegyes házassági tárgy. Elsőre az alsóbb rendű nemesség közül is szokott számnál több seregélyvén öszsze a' megürült sebészi hivatalra oly egyed választatték, melly nemcsak a' járás nepszerűségével bír, hanem a' szenvedő emberiségnek is megfelelni képes. Ennek megtörténte után a' csend tökéletesen helyre áll 's olvastatték Zala vgyének e' megyéhez is érkezett körlevele a' vegyes házassági ügyben a' hozzá esatolt felírással, mi közt a' nagy számú közönség nem bírta eltilkolni a' zalai Rdek törvényes gondoskodása iránti háláját, 's a' nagy polg. Deák Fer. képelebegett minden az előbbi türelem és bizalom édes malasztit helyrehozni ohajtó tag előtt. Ezt követé az egyházi rend kívánatára Esztergom vgye által hozott végzés nyilvánítása, melly szinte nagy figyelemmel de kevésb

részvétel hallgatták. Utána az elnök alispán arra kéri a' Rket, hogy a' vallás szelidsége 's a' bizalom és ohajtott eredmény eszközölhetése miatt kitérés nélküli ki-mélettel vitatkozzanak a' magas feladatú ügy felett, 's több perczig tartó, a' sérelmet milly szavakba önteni nem tudó csend után felszólt igen számos szónok 's a' szönyegen levő tárgyat sok oldalról velösen meghányta; de a' részvétel hallgató, fájdalommal legyen mondvá, akaratlanul is észrevehet: hogy a' liptai Rdek, kik különben köz akarattal szokták a' megsértett törvények orvoslását sürgetni, ezen igen igen csiklandós tárgy mellett, katholicus és protestans felekezetre váltak, megfélejtkezvén arról: hogy ők ugyanazon egy hazának fiai, azon egy alkotvány kedvezenczei, egy törvényhatóság képviselői 's egy határszéli hatóság 's nagyobb családnak, oly sok viszály és duhögések után is magokat ép-ségben fentartó rokon tagjai. Az egyházi rendet ide nem érte, egy katholicus sem nyilatkozott azon tárgy mellett, mit az egész hon, kivéven 3 v. 4. megyét, oly melegen, oly tiszta lélekindulattal pártolt, e' töt vidéken is sok szép magyar beszédet lehet hallani, mellynek nem volt más lehelete, csak a' felbomlott bizalom helyreállítása, a' kölcsönös türelem üdvös feladása 's a' törvények pontos megtartása. Az egyházi rend latinul védelmezé az esztergami nézeteket. Így fejlődvén ki ezen tárgy, bár még több szónok vala följegyezve, délutáni négy óra tájban az elnök alispán, a' türelmét elvesztő igen nevezetes többség kívánatára, esztergami és zalai nézetekre egyszerűsítvén a' kérdést szavazat-szedés alá boosátá, mellynek eredménye: hogy 219. szóval 19. ellen Zala vgyének e' tárgybani rendelkezését elfogadá; de meg kell jegyezni: hogy az esztergami végzést pártoló fél szavazásban részesülni nem akart. 'S így szakadt vége azon nevezetes ülésnek, melly után sokára maradand a' különböző vallásu egyedek kebleiben némi tartózkodással párosult hidegség, mi itaz előtt egészen ismételten volt. Más nap a' jegyzőkönyv hitelesítésekor szinte még sokan szóltak a' tárgyhoz; 's midőn az állandó vegyes törvényszéki tagok kinevezése előterjesztetett, a' kath. t. bírák közt sokan, különben miveltséget igénylők, e' tisztet magokra vállalni nem akarák, különösen R. M. tiszviselő oda nyilatkozott: hogy készebb hivatalától, mellyet azelőtt itt ismételten pontossággal viszen, megválni, mint e'féle tisztet magára vállalni; az utána felszólt P. G. apát pedig oda nyilatkozott: hogy ezen tisztet nem is szabad felvállalni kath. t. bíráknak. E' napi vitatkozások is délutáni öt óraig tartottak ujdun tanbizonyosságul: hogy a' pásztori levelek a' polgárok bizodalmat erősen megrázták. E' tárgyban készült felírás zalai elveken alapulván, közlése főlöleg lenne; a' többi e' gyűlés alatt felvett tárgy nem bír közérdekkel.

(Turóc-megyei közgyűlés határozati.) Mult hó 29kén 's folytatva Szent Márton m. városunkban tartott rendes évnegyedi közgyűlésünk alatt megyénket érdeklő több fontos tárgy elhatározása mellett 30kán szönyegre kerültek a' vegyes házasságokat erkölcsileg gátló 's ez által keserü harcra okot nyújtó pásztori körlevelek, mellyekről számos megye' terjedelmes végzése már is köz tudomásra jutván, valamit közleni főlölegnek látszik ugyan, ha erre azon forró vágy, hogy az e' részben nyilatkozott szellemnek világos többsége, lelkes polgártársainkkal közöltessék, nem ösztönzene. — Még mult évi közgyűlésünkkor, azon megyebeli lelkészek ellen, kik a' főpásztori körlev. következtiben, a' vegyes házasságokat, nem a' szokott szertartások szerint, hanem szokatlanul minden áldás nélkül, templomon kívül véghez vitték, egyetértőleg tiszti vizsgálás határozatott, miről most a' kiküldött választmány hivatalos jelentését beadván a' törvény elleni tett valóságáról csakugyan méltó fájdalomunkra meggyőződünk. Azért a' KK. és RR. öszszesen 14. megyének részint csak határozatit közlő részint elveik pártolása végett felszólító levelei felolvastatása után, e' fontos tárgyat, bővebb vitatás alá vevén, azon általános elvek következtiben, miké t. i. az áldás-megtágadás a' vegyes házasságokat az 179° ki 26. t. cz. világos czélja 's értelme ellen erkölcsileg kényszerítve gátolja 's így a' vegyes házasságok akadályozását tárgyzató egyházi új intézkedések nemcsak világos törvényekkel 's felszázados gyakorlattal egyenes ellentétben állnak, hanem a' különvállásu hívek közt a' jótékony egyetértést, felebaráti kölcsönös szeretetet, lelki 's házi nyugalmat is bolygatják 's így a' haza polgári közt feszült helyzetet szülnek; miután a' pásztori körlevelek mellett egyedül f. t. B. F. prépost az egyházi rend nevében igen mérsékletten de egyéb iránt ékesen szólott, elhatározatták: 1.) Ö Fels. mint ap. királyhoz 's törvényink főfelügyelőjéhez (Zalamegye szellemében) felküldendő alázatos felírát, mellyben miután a' főpapi rend, az 1839ki sz. Györgyhó 27kén a' nm. m. k. H. tanács útján küldött atyai intés ellenére is, a' már kezdett ösvénytül elállani nem akar, az 1507ki 8. t. cz. érintessék, 's az is, hogy a' KK. és RR. az előfordult 's netalán előfordulandó esetekben az 1647ki 14. t. cz. értelmében eljárának; mivel azonban a' fenfokozott nemzeti viszályok 's ebből származott közaggodalom a' haza polgárinak megnyugtatósa miatt ez állapot minél előbb törvényes megszüntetését kívánatossá teszik, Ö Fels. e' vallásbeli tárgyban tartandó rendkívüli országgyűlés' végett, alázatosan megkéretni rendeltetett. 2) Az 1647ki 14. t. cz. értelmében törvényszéki választmány rendeltetett, melly ha a' lelkészek az első alispán által teendő intés után, az általok eddig szokott szertartások elmellőztével véghez vitt vegyes házasságokat, reversalisok visszaadása mellett, az eddig gyakorlatban volt szertartások szerint szentegyházukban legfőljebb sz. Györgyhó utóljaig, helyre nem állítandják, köteleességében eljárand. —

(Az aradi évnegyedes közgyűlés) Ez mart. 22én vette kezdetét, mellynek első napján a' kisgyűlési jegyzőkönyv meghitelesítése, 's néhány felső intézvény kihirdetése után, Pest, Borsod, Abauj, Zala, Vas, Fejér, Esztergom, Mármaros, Gömör, és Heves megyéknek a' vegyes házasság ügyében közlött körleveleik olvastatának föl; a' tárgy feletti tanácskozás más napra halasztatván. 23án az 5° óraig tartott vitatkozás eredménye lön: felírás a' zalai modorban, 's az előfordulandó esetekre az 1647ki 14. t. cz. rendeletének alkalmazása, mi végre a' bíraskodó törvényszék tagjai köz-felkiáltással még e' gyűlésen meg is választattak. A' 36 nyilatkozott közül, a' pásztori körlevelet védő egyházi két tagon kívül, egyik főbíránk D. A. 's egy kir. ügyvéd nem láttak sérelmet a' rendeletben, egyik tb. G. csupán törvénytudományi kaptárát akarta törvénytelen séggel gazdagítani 's H. P. Esztergom szellemében kívánt felírni. A' többi 30. a' sérelmet elismervén annak megszüntetésére teendő felírásban megegyezett, csupán az előfordulandó sérelmi esetek veszélyes hatásai meggátlására teendő intézkedésekben

oszlott meg véleményük: a többség az 1847ki 14 t. c. rendeletét pártolá; nagy rész szolgabírók által akará a népet a lelkipásztorok által elkövetett törvényteleneségről, és a házasságnak áldás nélküli érvényességéről felvilágosítani, sokan ezt F. G. tb. indítványára magoknak a lelkészeknek akarák kötelezőségeként tenni, miután ők magok is vallják a házasságnak áldás nélküli érvényességét; azonban nehogy a kiméletileg szunnyadó nép boldogított szendergéséből lélekiszonyító valóra ébredjen 's ez által élte békitő angyalát, t. i. hitét veszítse, a boldog együgyűség pártoltatott. Néhányan a csanádi püspök romai útja ellen ovást tenni 's öt ezért kérdőre vonni akarták, mások országgyűlés sürgetését indítványoztak. Mind ez azonban a többség pártolására nem találtván, azon időre halasztatott, midőn a felírásra ohajtott orvoslás nem következék.

Csongrád-megye martz. fogytai közgyűlésén a vegyes házassági ügyre nézve Zala értelmében határozott felírást, Sáros és Mosony-megye Rdei pedig Esztergomében. —

(Veszprémi kisgyűlés jegyzőkönyvének kivonata) Kopácsy József másod-alispán ur országunk tisztelt hg-primása által a hazai törvények engedelme, 's fejedelmi kegy. jóváhagyás mellett közelebb mult martz. kir. táblai ülnökké kineveztetését 's e' díszes hivatalba ugyancsak mart. 26án történt beiktatását írásban jelentvén, ns Veszprémmegye iránti tiszteletét 's háladatoságát a hivataloskodása ideje alatt mindenkor kimutatott kegyes hajlandóságért midőn kifejezné, egyszerismind kinyilatkoztatja: hogy mind ezek vonzó érzéssel fogják jövendőre is lekötni őt ezen ns megyéhez 's bucsuléptei attól nem tavolítják el annyira: hogy ereje 's tehetsége annak disze, 's virágzása elősegítésére ne maradjanak szentelve. A' KK. és RR. a' mintegy részről az érdemnek illy méltánylásán örömeiket kifejezik, ugy más részről fájdalomérzettel értik szeretett volt alispánjoknak körükből leendő eltávozását, 's ez a' legközelebbi közgyűlésen ujlag felolvastatni, főispán ur ő nmgát pedig, kit illy esetben a' helyettesítés joga főkörmányzói helyzeténél fogva illet, azon fenérintett alispáni hivatalnak ekkép történt megürültéről tudósítani rendelik. Kiadta Zsoldos Ignác főjegyző. —

(A' m. gazdasági egyesület f. e. mart. 13kai nagy gyűlésének eredményei. Folyt.) X. Meg levén győződve az egyesület, mikép munkálkodásitól, csak ugy várhatni kellő fogantat, ha azokban a' vidékeken minél számos hazafi veend tetteges részt, vállalatnak előmozdításul titoknoki felhívás következtiben köv. ajánlottak választottak egyesületi ügyviselőkké: Abauj gyében: Haczell Márton tisztartó 's Janik Ferencz inspector. Aradban: Glac János mérnök. Árvaiban: Cziruly József h. ügyvéd. Bácsban: Sebők József tb. Rozenman Pál orvos tr. 's Pongrácz Antal kir. kamr. igazgató ülnök. Barsban: Benkő Dán. praefectus és Botka János tb. 's h. ügyvéd. Baranyában: Kölesy Vincze urod. számvevő. Beregben: Dengeleghy Károly tb. 's urod. ügyész. Borsodban: Dominkovics Lajos főadó-szedő 's Vályi Mihály inspector. Csanádban: Nyéky János tb. Fejériben: Varga Lajos urod. ügyész 's Cserna Károly tiszti fő ügyész. Gömörben: Kéblowszky Lajos h. ügyvéd és Schmidt Viktor urod. ügyész. Győrben: Jankó István urod. főügyész 's Czuczor Gergely m. acad. r. tag. Hevesben: Jóó János prof. Hontban: Nagy József h. ügyvéd. Jászágban: Muhoray András. Komáromban: Ghyczy Ignác tb. 's urod. praefectus, Komáromy János tb. 's urod. ügyész és Kismártonyi Ednárd urod. ügyész. Liptóiban: Dobák Antal aljegyző. Máramarosban: Csicsár Mihály alügyész. Mosonyban: Kanyó Mihály nyug. professor. Nógrádban: Horváth Elek főszbiró, Bérczy Károly h. ügyvéd, Laszly Pál h. ügyvéd Kacsokovics Dénes tb. 's h. ügyvéd. Nyitrában: Battyán Ferdinánd főjegyző, Kossovics Károly tb. Heuffel János fő felügyelő, 's Thaly Antal urod. ügyész. Pozsonyban: Boros István tb. Sárosban: Hedry Erneszt főjegyző. Somogyban: Kacsokovics Ágoston tb. 's urod. ügyész. Sopronyban: Simon N. János főjegyző, és Szenczy Imre jószágigazg. titoknok. Szabolcsban: Kausay Károly levéltárnok. Szathmárban: Horváth Dienes urod. alszámvevő és Szendrey Ignác inspector. Temesben: Bójtós Imre megyei mérnök. Tornában: Asbóth János praefectus. Tolnában: Augusz Antal tb. 's Varga István kised. képz. int. igazgató. Trencsényben: Katona Ferencz urod. ügyész és Stand Imre tisztartó urak. Vasban: Hegedüs Sándor tb. 's Tanárky Gyula gazd. intéző. Verőczében: Móth Endre praefectus. Veszprémben: Perlaky Károly praefectus 's Vermes Illés tb. 's urod. ügyész. Zalában: Koppány Ferencz főadószedő, Kisfaludy Sándor tb. 's Gerics Pál gazd. int. igazgató. Zemplényben: Zsarnay Imre professor, Zsolnay Dávid Endre inspector 's Katona Géza orvos tr. Zólyomban: Hell Ödön kamrai gazdatiszt urak.

XI. Az egyesület nyári munkálatának határnapjai köv. rendben tüzetek ki: f. e. jun. 1ső napján megjelenés. Jun. 2kán délelőtt a' szabályok vizsgálataul megbízott küldöttség előtanácskozása a' főkegyesületek képviselőivel; délután: korm. választottsági ülés. Jun. 3kán délelőtt a' földészeti 's földmívelési szakoszt. ülése, mellynek tárgya tudományos vitatkozás leszen; délután ismét választottsági ülés. Jun. 3kán délelőtt földészeti és földmívelési, délután műtani szakosztály ülése. 4ikén délelőtt az állattenyésztő, délután selyemtenyésztő szakosztály ülése, 's ezekben tudományos vitatkozások. Jun. 5kén délelőtt nagy gyűlés 's ebben gazdaság-tudományi tárgyak vitatása. Jun. 5kén délután 's 6kán 's 7kén délelőtt állatmutatás és gazdasági műszer-kiállítás a' Köztelken. Jun. 7kén délután a' kiállított juhok 's egyéb gazdasági állatok megítélése 's a' paraszt kanczacsikók jutalmaztatása. 8kán nagygyűlés 's az egyesület ügyeinek tárgyalatása. XII. Az imint megállapított határnapokra tudom. vitatkozások tárgyaiul köv. kérdések tüzetek ki. A' földmívelésből: I. Mi rontja leginkább az ősi repczt hazánk különböző éghajlati alatt? a' kifagyás, hernyó vagy bolha? mikor 's miképen történik ez? a' karó-repa káposzta (Brassica napus) van-e inkább vagy a' mezei káposzta (Brassica campestris) kitéve e' bajoknak 's mellyike mellyiknek? van-e ellenök, védszer és minő? Hol létezik hazánkban czélszerű rétmívelés 's rétöntözés (irrigatio)? milly költséggel 's haszonnal? milly esetekben alkalmazhatni ezt sikerrel? milly rendelkezések léteznek egyes megyéinkben a' rétöntözésekre nézve? 3or

Is néretes e' a' trágyaszaporítás föld-egyelítéssel, 's isméretes e' a' márgázás és gipszelés hazánkban? milly sikerrel alkalmaztatik ezek egyike vagy másika? Létez-e hazánkban gypsz és hol? nem volna-e érdemes gypsz-rétegek felföldözéséül jutalmat kitűzni? — Az állattenyésztésből: 1. Mellyik jelenleg a' leghasznosb merino-juh faj? 's vajjon a' csupán 100—200 darab juhot tartó gazdának tanácsosb-e durva szőrű vagy inkább finom birkát tenyészteni, a' durva szőrűekkel a' fejés, kétszeri nyírés 's kosarazás levén öszszekötelve ezek közül mellyik fajta legajánlatosb? a' magyar juh, vagy a' hosszú szőrű tót juh, birka-juh, avvagy az erdélyi juh? Milly gazdasági viszonyok javasolják továbbá a' nyári 's mellyek a' téli vagy tavaszi elletést? 2. Mellyik legczélszerűbb módja a' juhmosásnak Magyarország azon vidékein, hol folyóvíz teljességgel nincs? 's különösen a' meleg vízzel mosás hasznos-e, 's mi veszteséggel jár? 3. Lehet-e a' teheneiket haszonnal földmívelési munkákra fordítani? milly sikerrel? 's egyszerismind minő előrelátás 's föltételek mellett? — A' selyem-tenyésztésből: 1. Mellyek a' selyemtenyésztési emelkedhetés eddigi akadályai hazánkban 's mikint lehetne azokon leghamarább 's legczélszerűbben segíteni? 2. Mellyik fajta volna az eperjének selyemtenyésztésre legalkalmas? 's mi módon kellene azokat nevelni, hogy néhány év lefolytával a' selyemtenyésztésre már használni lehessen. 3. Mit kellene tennünk, hogy hazánkban a' lehető legrövidebb idő alatt nagy mennyiségű eperjfat állítsunk elő, továbbá vajjon czélszerűbb e' a' selyem-tenyésztést nagyban üzni, vagy pedig azt főleg a' köznép kezeibe adni, hogy hazánkban minél több selymet állíthassunk elő? — A' gazdasági műtanból: 1. Számíthatnak-e honi pálinkagyáraink (szaporodásuk következtében 's nagy mennyiségű olesó bortermésünk mellett) ezentul is, tartós haszonra, 's így czélszerű-e uj pálinkagyárakat állítani? 2. Mellyek honi czukorgyáraink emelkedéseinek akadályai, 's mi oka, hogy a' fenállók olly csekély jövedelmet adnak? nem volna-e czélszerű, ha a' gazda csupa répatermesztésre szorítkozván terményit a' gyáraknak adná el, legalább addig, mig a' czukorgyártást önmaga is tökéletesen megtanulandná? 3szor Milly intézkedések által eszközölhetnők, hogy honi gazdáink czélszerű gazdasági eszközökhöz könnyen 's olesó áron juthatnának, 's bel és külföldi műkontárok által meg ne csalatnának? — Az iménti kérdések fölött tartandó vitatások 's azok eredményei gyorsírók által sebes tollal kísérvé fel fognak jegyezteni, 's annak idején 's helyén közre tétetni. (Vége köv.)

P. L. a' n. y. b. n. l. martz. 30ról ezeket írják: Az ujonczozás megyénkben is elkezdett. A' helységünkre esett 20 legény toborzás útján beállott 30-bul könnyen kitelt. Isméretes szorgalmu tanítónk Kovács Endre vezérlete alatti ref. finövendéknk szokotnál nagyobb közönség előtt tarták martz. 28d. fél-évi díeséretes próbatételeket; melly alkalomkor a' már mult öszszel is hálásan említett Pritz Mihály tisztartó, a' jeleseknek pénzjutalmat, a' derék jegyző Igaz pedig József, szép lelkű nejevel arany szegélyű selyem nyakravalókat osztogatott. A' vizeresztő csatorná, melly mult öszön kezdeték, folytatják, 's derék tiszteink fáradhatlan szorgalma után néhány nap mulva kész is leend.

Tisza-Palkonya, Tavaszelő 26kán: Vidékünkön a' tél, szigorúsága mellett, tartós is volt. A' mult évi télelő 15kén beszorult juh majd 14. hetet tölte jászlon, 's nem előbb mehetett ki heverője is először szabadba, mint tavaszelő 20kán; ez is reményen kívül esett; az előtt harmadnapal még araszynál magas hó borítván a' földet; de mellyet a' józsefnapi meleg eső jöttevőleg eloszlattott. Fejőse még most is élelmet vár szénafogyatékon levő gazdájától, annyival inkább egyéb marhaféle. József napján takarodván el Tiszánk jege, duzadt özöne medrét tulhágva szertefutkos most is csak nyomoru cselkákával biztató rétkin. Nagyságra az 1831dikhez hasonló árvizet várunk, bár tartósága ne közelítne meg a' mult éveket, mellyek nehezen felejthető nyomot hagytanak nyakunkon. —

(Szodorai Károly őrnagy egyházi jótételei a' Szilágyságban.) Szerencsés a' Szilágy is a' vitélő rend tiszteletére bemutatni egy a' haza szolgálatjában megöszült bajnokot ér-szodorai Szodorai Károly cs. kir. őrnagyot, ki több vallásos tettei által a' hajdan - 's mostankor ev. vallás-ápolók mellett méltó helyet foglalt. Szives volt ugyanis ez érdemteljes őrnagy az Ér partján létező érszodorai év. ref. szentegyháznak egészben uj temploma építésére ötszáz vftot ajándékozni, 's midőn e' közönséges isteni tisztelet szentháza az Érmelléken dühöngött földrengés által szinte félelmetessé vált az isteni tisztelet-gyakorlásra, ujlag romjai megigazítására gazdag segedelmet ajánlott. Szives volt az uri sz. asztalt egy gazdag aranyzatú ezüst tányérral és szinte dús aranyzatú ezüst pohárral megajándékozni; szives volt ezer ezüst frt alapítványtökét Debreczen sz. k. város pénztárába visszavonhatlanul letenni olly sz. czélelő, hogy annak 50 ftos kamatjából 20 p. f. az érszodorai év. ref. lelkész, 10 ft. az oda-való tanító fizetésé pótlására fordítassék, 20 ft. pedig gazdányi temetésekre, vagy gyermekek tanítatási segéllésökre. Szives volt egy gazdag kötetű bibliával megajándékozni az érszodorai sz. egyházat olly rendeléssel, hogy ebbe érszodorai év. ref. lelkészek neveiket iktassák be. E' nagy lelkű adakozó 's alapító hősré, ki jobbjá tetteit bal keze előtt is titokban tartja, áldás minden protestans szívtől 's ajaktól úgy is mint a' vitélő rend diszére!

Anglia.

(Az uj keleti szövetség aláírását a' Globe tagadja. Elegy.) A' ministeri Globe legujabb száma ezeket írja: „A' M. Post tegnap levelet közle Parisból, mellyben mondatik, hogy Franciaország a' juliusi szerződést bizonyos kedvezmények mellett már aláírta. Másnap e' hírét oda módosítja az érintett lap, miszerint Franciaország nem a' juliusi szerződést hagyá helyben, hanem más uj szerződésre lépett a' nagy hatalmakkal. Mi azonban leghitelesb források után mondhatjuk, mikép a' M. Post ezen hire igen hamarkodó, ámbár egyéb-iránt legtöbb okunk van reményleni, hogy az esemény rövid idő mulva csakugyan be fog következni.“ — A' Vials Court (kancellariai - törvényszék) előtt már folyamatban van azon pör, mit Hollandia mostani királya IVik Vilmos némelly koronagyémántjai miatt az angol királyné ellen indított. Az udvar

igen boszus a hollandi fölség e gyöngédtelensége miatt. — A királyné már megnyitá termeit a tavaszi szokott társalgásnak. — Albert hg meglátogatá azon hajókat, melyek Niger folyam vizsgálatára indulandak, 's különösen meg volt lepette azon erőmű által, mely a hajókon légtisztításra fog használtatni. — A Sunday Timesnak egy washingtoni levelezője azt írja: „Mielőtt Amerikából távoztam volna, Washingtonban valék. A tanácsház nagy lépcsőin foglalék helyet. Követünk, Fox, épen föl akart menni, midőn egy mámoros yankee (amerikai) ezen szókkal támadá őt meg: „Mit csinál Ön itt, Sir? Kitalalom, mert ön is egyike azon angoloknak, kiket legközelebb az országból ki fogunk üzni. Lóduljon innen!“ E' szók után megragadá követünket, ki kénytelen volt őt a lépcsőn ledobni, miután józan intésinek engedni nem akart. E' jelenet sok embert csöditte össze, 's az amerikai tisztviselők magok is szégyenlik a botrányos eseményt.“

(Londonban is rossz igazság-kiszolgáltatás. Douglas kitüntetése.) London, márt. 30-án: „A felsőházi ülésben tegnap Denman l. védni törekvék azon ítéletet, mit a kir. törvényszék (Queensbench) Waldgrane l. és társai ellen hozott, kik egy rendőrt, kötelessége teljesítésekor, könnyelműségéből durván megsértettek, 's ezért csak némi kis feddést kaptak. Normanby l. pártolá ugyan a' szónokot, a' szabadalmú sajtó mindazáltal nem szűnik meg azon vélemény mellett küzdeni, miszerint ez esetből ismét kitűnik, hogy gyakorlatilag Angliában is kedvez a' törvény a' gazdagoknak, és keményen sújtja a' szegényeket, ámbár börtönszerint törvény előtt mindenkinek egyenlő jogokkal kell bírni. Hasonló vétségért nem régegy szegény ember 15 évi elszállítatásra ítélték, pedig ennek nem volt módja magát olly jól neveltetni és kipalléroztatni, mint a' ns lordnak, ki hasonló vétet követett el. — Douglas kereskedési hajókapitányt márt. 24-ikén lovaggá nevezé ki a' királyné, mivel a' britt alattvalók sanyargatásakor Cantonban, Singaporeba érkezte után azonnal álgukat 's löszert vásárla, és önfelelősségire Cantonba vitorlázott, hol a' kínai naszádotkat mind elszélyeszté és az angol kereskedőhajókat megmenté, 's maga veszélyes sebet kapott. — A' kormány 5 ezer katonát szállított Canadába.“

Franciaország.

(Az irodalmi tulajdon 30-évre biztosítva. Elegy.) Paris, márt. 25-ikén: „Tegnap olly kevés számmal jelentek meg a' kamrában a' követek, hogy az irodalmi tulajdon fölött csak másnap szavazhattak, midőn azután 154 szóval 132 ellen határozta lön, hogy az író halála után 30 évig legyen munkáinak becsé családja számára biztosítva. Odilon-Barrot 20-évre kívánta ez időt csökkenteni, de indítványa ervény nélkül maradt. Egyébiránt a' sajtó kevés figyelmet fordít az ügyre, leginkább azon szempontot vitatván, miszerint utánnomások tökéletes megszüntetése legezészerűbben fogná az írók sorsát biztosítani. — Marseillei telegrafi sürgönyök szerint márt. 24-ikén éjjel az ottani népsalak mozgalmat merésze; mely azonban a' hatóságok éber őrködésinél fogva minden következmény nélkül maradt. Mintegy 15 egyed a' hatóság kezeibe került; az elfogottak mind fegyverrel 's löszerral voltak ellátva. Az illető törvényszék azonnal kihallgatásukról gondoskodék. Egyébiránt a' esőndet azóta semmi zavargási mozgalom nem háborgatá. — Londoni magánylevelek a' keleti kérdés iránti újabb szerződésnek márt. 14-ikén történt aláírását hírlik: mi azonban még további valószínűsre vár, ámbár különben bizonyosnak mondják, hogy a' szultán Ali örökösödésire nézve kész a' nagy hatalmak kívánatának engedni. Szinte hírlik, hogy Franciaország meghatalmazottja is aláírta ez újabb szerződést, miután Palmerston l. kormánya nevében megígérte, hogy Ponsonbyt Konstantinápolyból el fogja mozdítani. — Krisztina, volt spanyol királyné, állandó lakhelyül Parist választá, hol két palotát készítenek föl számára. — Márt. 24-ikén a' pairkamrában Paris megerősítettését javalni látszék a' többség; 25-ikén mindazáltal megfordult a' koczka, 's az ellenzés részire kezdé nyilatkozni a' többség. Általányosan figyelmet érdemel azon körülmény, miszerint az ellenzők szavait méltányos tetszés kíséri, míg a' kormányindítványt pártoló szónoklatok mellett semmi részvét nem nyilatkozik. Molé gr. hosszúságú beszédében magasztalá volt kormányzatát, 's csupán az hiányzott, hogy nyíltan nem mondotta ki e' szókat: „Tegyetek engem ismét miniszterré, 's én bizonyosan megkerítem Franciaország számára az ohajtott békét.“ Az ország politikai helyzetére térvén a' szónok azon meggyőződését nyilvánítá, miszerint Franciaország leginkább csak az által fogja hatalmát 's tekintetét szilárdul megalapíthatni 's egyszersmind biztosítani, ha más országok ügyeibe soha nem avatkozik, és Augliával szoros szövetségben marad. E' békés rendszerrel azonban, véleménye szerint, Paris megerősítését nem egyeztetetheti össze, mert ez bizonyosan gyanút gerjesztend az európai hatalmakban, melyek ellen egyébiránt ez erősítvények igen keveset fognak használni, mert 1814-ben nem falak hiányzása juttatá idegenek hatalmába Franciaország fővárosát, hanem a' nemzet elégtelensége akkori zsarnoki kormányával 's az örökös háborúskodással. Több pair nem osztozott ugyan Molé gróf véleményében, de az erősítést mégis határozottan ellenzé, mivel az végre majd csakugyan arra bátoríthatja a' kormányt, hogy a' szabadság ellen elhatározó csapást merészeljen.“

(Zajos jelenet a' pairkamrában. Részletek a' marseillei zavargásról.) Paris, márt. 26-ikén: „A' megerősítési kérdés iránti vitázat érdeke napról napra alább száll, 's a' karzatokat mindinkább gyűrűlő számu hallgatók látogatják; ma Persil, Nugues, Moskwa hg, Fezensac és Viennet szóltak a' kormányindítvány ellen és mellett. Persil leginkább azzal támogatá a' kormány tervét, miszerint Paris olly közel fekszik az éjszakai határokhöz, hogy külföldi hadseregek hamar hozzá juthatnak, a' főváros elfoglalása után pedig Bajos az országot sikerrel őtalmazni. A' legitimistákat arról vádolá a' szónok, miszerint ők csupán azért ellenzik a' megerősítést, mivel az minden újabb restaurációt megsemmítend. Erre Dreux-Brézé fölállt, és e' szókat mondá:

„A' szónok itt trónkövetelőt érinté, ki az idegenek soraiban találkozhaték, 's olly pártot monda létezőnek, mely kész lenne olly merényt előmozdítani. Én azonban azon hg nevében, kiért éltemmel kezesekedem, ellenmondok.“ Itt minden oldalról zajos viszszaütés szaksztá félben a' szónokot. „Nem szabad valamely hg érdekében szólnunk, miután már másnak hűségi esküvel kötöttük le magunkat!“ kiálta egy pair, 's Cousin, Barthe és más pairek hevesül kívánák a' szónokot rendre utasítani. D. Brézé: „Mint a' nemzet tetemes osztályának képviselője, mint nagyszámu pártnak tagja e' kamrában, lelkelem 's meggyőződése egész erejével ellenmondok olly vádnak.“ A' viszszaütés még zajosabban tört ki, és Segur gr. így nyilatkozik: „Az elnök nem engedheti meg, hogy valaki e' kamrában Vik Henrik pártja nevében szóljon!“ Erre az elnök rendre utasítá a' szónokot, 's miután ez sem használt, egyenesen hallgatást parancsolt neki. E' zajgás annyira megzavará a' figyelmet, hogy a' többi szónok szavaira senki nem hallgatott. — Marseillei hírek szerint az ottani hatóság már jó előre értesülve volt, miszerint a' népaljból sokan összeesküttének a' közbátorság háborgatására, 's azért titkon minden szükséges készületet megtőn a' merény gátlására. Kitűzött napon esti 7 órakor minden őrség kettőztetve volt, 's a' korezmákban mintegy 300 fegyveres ember gyűlt össze, kik azonban vagy megtudták, hogy felfödöztek, vagy pedig talán kívülről segílyt vártak, mert éjjelutánig semmi jelét nem adák szándékjoknak. Egy óra tájban egy lovas rendőrré lőttek, 's ezután a' hatóság tüstint 4 század sorkatonaságot indítá meg ellenök, mely az összeskütteket egy csapszékben megrohaná, kik azonnal ablakon 's ajtón tova illottak; sokan közülök azonban fogságra kerültek. Egy órányi távol faluban szinte erőszakoskodtak történt azon éjjel, mi alaposan gyaníttatja, hogy egyetértőleg munkálkodtak a' marseillei zavargókkal. Mintegy huszan már elfogattak, 's így az ijedségen kívül egyéb következménye nem lön e' botrányos garázdaságnak; az elfogottak nagyobb része már börtönben ült korábbi gazesínyok miatt.“

(Guizot nyilatkozata Paris megerősítettése ügyében.) A' pairkamrai ülésben Guizot márt. 26-ikén ezen váratlan vállomást tevő: „Tíz év óta iparkodunk, minden akadály daczára, a' rend 's béke politikáját megalapítani. Ez ügy őtalmazóitól nem kellene megtagadni azon egyetlen rendszabályt, mely e' politikának tulnyomóságot szerezhet. Európában 10 év óta tulnyomó már a' józanabb párt; de mellette valamint külföldön, ugy Franciaországban is sok nyugtalan ember találkozik, kik rossz szándékot 's harezias szenvedélyeket táplálnak, a' zendülést mindenkor lehetségesnek hiszik, 's egész erejükkel arra törekszenek. Épen úgy léteznek szenvedélyes könnyelmű emberek is, kik conservativeknek nevezgetik ugyan magokat, de a' háboru háttérén szinte zendülést látnak, vagy épen reménylenek Franciaország számára. Ezen embereket tévelygésikből ki kell gyógyítanunk. A' kormányt, intézvényinket, Franciaország fejt és szívet olly vész ellen biztosítanunk kell. Meg kell Európát arról győznünk, hogy zendülés Franciaországban lehetetlen. A' fontartó jó politikai pártnak Európában ez által nagy hasznof teendünk, és a' parisi erősítvények valamennyi kormányra nézve nagy hasznof fognak szülni. A' Gazette és Commerce zajosan támadja meg a' minister e' váratlan nyilatkozatát.“

Külföldi elegyhír

Harrisson elnök üzenetének békés hangja igen jó benyomást tett Londonban. — Enea Silvio Piccolomini gr. amerikai tudományos utjából Európába megérkezett. — A' capuai hg nagyon szegény állapotban van Parisban, de mind a' mellett sem akar bátyjával, a' nápolyi királlyal, kibékülni, mert a' francia törvénytudók követelésit jogosnak mondják. — Bourgesi hírszerint d. Carlost nem sokára kibocsátják fogságából 's családostul Ausztriában fog letelepülni. — A' modenai hg carlosi bujdosókat akar szolgálatába fogadni. — Atheni hírszerint a' görög király nem azért nevezte ki Maurokordatót miniszterelnöknek 's külminiszternek, hogy ez önállólág munkálkodjék, hanem hogy csak ollyan legyen mint a' többi miniszter. Ez az angol pártot nagyon megdöbbsenté 's azon esetre, ha Maurokordato meggyőződésének áldozatja lenne 's hivataláról lemondana, egész életére biztosítandó nyugdíj kiállítására végett aláírási ívet nyitott. — Napier Alexandriából Stromboli gőzösön hirtelen elutazott, de a' marmorizai öbölbe é, vagy Candia szigetére, vagy máshová? nem tudhatni. — Ali nem akarja szabadon bocsátani a' syr katonákat és sergét egészen hadi lábón tartja. — A' beduinek érezvén, hogy Ali hatalma gyöngült, Egyiptusban ismét elkezdék a' rablást, 's ha erőteljesen nem lépnek föl ellenök, ma holnap Alexandria kapujig száguldoznak. Azon kisérletet is kirablották a' pusztai fia, mely Konstantinápolyból Mekkába a' szent szőnyeget vitte 's a' szent szőnyegetek szinte elfoglalták. — A' damaskusi basátul kinevezett sheikek 10 ezer franknyi adót vetettek a' hegyi lakosokra, és így többet, mint ezelőtt fizettek, miért ezek mindenfelé rablanak. — Schulz lengyel ezredes, ki St. Jean d'Acrenal kapott sebéből még sem gyógyult fel, Kairoba megyen, hogy ott magát M. Ali előtt igazolja, mert Ali neki tulajdonítja e' vár elestét, pedig a' löporraktár levegőbe röpülte után tartott haditanácsban egy maga mondott ellen a' vár elhagyásának. — Tubingában márt. 23-án tették le az új egyetemi épület alapját. — Hírszerint a' karlsruhei műiskolát Freiburgba teszik át, hol a' hittudományi osztályon kívül a' többit megszüntetik és a' heidelbergi egyetemével egészítik, mivel így az ország pénztára legalább 60 ezer ftot gazdálkodik meg. — Hírszerint a' moszkák Zibelt megrohanták, a' cserkeszek erősen tartották magokat, de végtére megfutamodtak és két vezérükkel 300 embert veszettek; fogságba szinte 300 esett. — A' bajor király rendelete következtiben ezután a' bajor papság szabadon közlekedhetik a' lelkiekben a' pápával és levele többé nem esik a' romai bajor követ ellenőrsége alá. — Echo hamburgi hajót, mely rhumot és dohányt szállított Havannahba az éjszakamerikaiak számára, az angolok letartóztatták. — Coblenz táján márt. 22-ikén erős földrendést éreztek, mint szinte Mosel és Lehn körül is. —

Dunavizállás april 13-án: 7' 1" 9" a' zerus felett.